

Kodėl vietos valdžia savų žmonių negirdi?

Piliečiai skundžiasi, kad nesusikalba su vietos valdžia, daug gerų idėjų, kurios ateina iš žmonių, numiršta valdininkų stalčiuose. Toks yra šiandienos vietos savivaldos paveikslas. Kas jį galėtų padėti perpiešti?

Apie tai *prie ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDEJIMO surengto apskritojo stalo diskuto* Kauno miesto tarybos narys Stasys BUŠKEVIČIUS, Druskininkų meras Ričardas MALINAUSKAS, Lietuvos savivaldybių asociacijos vadovė Roma ŽAKAITIENĖ ir žalgirietis Dariusas GIMŽAUSKAS. Diskusiją vedė dienraščio "Respublika" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja Ramunė VAIČIULYTĖ.

R.VAIČIULYTĖ: Pakalbėti tema - kodėl vietos valdžia negirdi savų žmonių - paskatino esama padėtis, sunkmetis. Apie tai, kaip išgyventi ir sutaupyti vieną kitą litą, galvoja ne tik valdžios vyrai, bet ir paprastieji piliečiai. Taigi vienas tokių piliečių, Dariusas Gimžauskas, ėmė ir pasiūlė Kauno valdžiai idėją, iš kur gauti papildomų pinigų. Tačiau atsitiko keistas dalykas - Kauno valdžiai tai pasirodė visai neįdomu.

Gerbiamas Dariau, gal ta idėja iš tikrųjų nieko verta?

D.GIMŽAUSKAS: Reikia patikslinti, kad gal tai pasirodė ne tiek neįdomu Kauno valdžiai, kiek suveikė tas biurokratinis aparatas, kuris dažnai stabdo visas iniciatyvas ir visus norus prisidėti prie savo miesto gerovės skatinimo.

Šiandien žmonės pyksta, kad yra keliami mokesčiai, bet realiai, kai ateini į savivaldybę ir pateiki projektą, kuriame savivaldybė neoficialiai tampa partnere, nieko neinvestuoja, tačiau uždirba, kažkodėl yra nuleidžiamos rankos. Šiuo atveju aš nieko iš miesto valdžios neprašiau, tiesiog pasiūliau prisidėti. Suvienyti jėgas prieš tokį slibiną kaip krizė. Nes jam įveikti priemonių yra, tereikia žmonių aktyvumo. Drįsiu pasakyti, kad tai padaryti galima ir nekeliant mokesčių, nedarant nepopuliarių sprendimų. Tik štai reikia abipusio susivienijimo - tiek liaudies, tiek valdžios, tiek verslininkų.

R.VAIČIULYTĖ: Gal galite trumpai pristatyti tą idėją ir tiesiog pasakyti, apie kokias pinigų sumas mes čia kalbame? **D.GIMŽAUSKAS:** Ši idėja yra

labai paprasta ir ji jau veikia. Tai yra reklamos bankas. Svarbu tai, kad šiuo metu šis bankas yra tikrai pigi ir efektyvi reklamos forma, o prie viso to vartotojas, žiūrėdamas šio banko reklamą, atgauna dalį pinigų, skirtų reklamai. O pagal įstatymą kartu išmokant išmokas gyventojams yra mokamas ir gyventojų pajamų mokestis (GPM), ir privalomasis sveikatos draudimas (PSD). Kitaip tariant, dalis reklamos pinigų, skiriamų laikais, tampa ir biudžeto pajamomis.

Jeigu tai suvienytų 40 tūkst. Lietuvos įmonių ir 2 mln. gyventojų, kurie žiūrėtų tas reklamas, tai per GPM ir PSD išiegti daugiau kaip pusė milijardo litų. O jei dar pasižiūrėtume, kaip įtraukti pinigų iš užsienio verslininkų, kartu išiegti, kad patys Lietuvos gyventojai pritrauktų pinigų iš šalies.

R.VAIČIULYTĖ: Kaip jums atrodo, kodėl valdžiai ši idėja pasirodė visiškai nepatraukli ir neįdomi?

D.GIMŽAUSKAS: Negalio sakyti, kad visiškai nepatraukli ir neįdomi. Tikriausiai suveikė tas

aparatas, kurį apskritai reikia mąžinti, atestuoti, kad jis dirbtų kur kas našiau. Visos iniciatyvos tampa nepriimtinos, kai jos apsunkena ar prideda papildomo darbo. Nes tada reikia kažką galvoti ir daryti. Juk valdininkams daug paprasčiau parašyti kokį nors atsakymą į laišką ir pasakyti: daryk, o mes pažiūrėsime.

R.VAIČIULYTĖ: Gerbiamas Stasy, esate tas žmogus, kuris iš arti matė visą situaciją. Tad klausimas: kodėl Kauno valdžia nenorėjo išgirsti savo piliečio? Nejaugi jai nereikia papildomų pinigų?

S.BUŠKEVIČIUS: Deja, gerbiamas Dariusas pasakė didelę dalį karčios tiesos. Sveikos ir protingos iniciatyvos reikėjo visais laikais, tačiau dabar, ekonominio sunkmečio metu, jos reikia ypatingai. Tačiau iš savo asmeninės patirties žinau, kad yra labai daug idėjų, kurios ateina tiesiog iš žmonių, piliečių ir miršta valdininkų stalčiuose. Šaržuodamas galiu pasakyti, kad greičiausiai, matyt, įgyvendinamos tik tos idėjos, kurių autoriai argu-

mentus pateikia vokeliuose.

Man pačiam patiko Dariaus idėja - aš jos nenustūmiau. Nes laikams požiūriu, kad apskritai bet kokia idėja yra gera, tik reikia ją atidžiai išnagrinėti, o jeigu ji teikia vilčių - pamėginti ją ir įgyvendinti.

Suvienijus jėgas mums pavyks pasiekti tiek, kad jau rugsėjo mėnesį savivaldybės salėje bus rengiamas Dariaus idėjos pristatymas kauniečiams, ir aš tikiuosi, kad šią idėją pavyks įgyvendinti.

R.MALINAUSKAS: Jau devyneri metai aš užimu mero postą, tačiau esu atėjęs iš verslo, todėl viską puikiai suprantu. Gaila, kad tokie aktyvūs žmonės, kurie neranda vietos Kaune, neatvažiuoja į Druskininkus su savo pasiūlymais. Manau, kad mes ten viską kur kas greičiau suorganizuotume.

Tačiau aš norėčiau šiek tiek aiškumo - kokių konkrečių klausimų jūs, Dariau, kreipėtis į Kauno savivaldybę? Ko konkrečiai norėjote iš tos savivaldybės, ką ji turėjo padaryti ir ko nepadarė?

D.GIMŽAUSKAS: Kaip ir minėjau, aš neprašau iš savivaldybės

ne kokios nors paramos, nei pinigų, nei ko nors kito. Vienintelis prašymas buvo toks, kad projektas būtų viešinamas per savivaldybės tinklalapius, kad savivaldybės salėje būtų daromi pristatymai, kviečiami verslininkai ir žmonės. Jei siog kad savivaldybėje vyktų artimnis bendradarbiavimas su kauniečiais.

R.MALINAUSKAS: Nenoriu gelbėti svetimo munduro, tačiau pamėginsiu atsakyti. Reikia šią situaciją pamatyti, įsivaizduoti ir pamodeluoti.

Įsivaizduokite, kad šioje vietoje yra tam tikras verslo struktūrų, įmonės, asociacijos ar korporacijos interesas, ir jeigu Kauno savivaldybė savo miesto tinklalapyje išskirs tik štai šio intereso atstovei atsikvilti, langeį ar dar kažką, tai tada konkurentai, kolegos ar buvę draugai gali pasakyti: kodėl Jonui davei, o Petriui - ne?

Šioje vietoje į savivaldybę reikia pažiūrėti ne kaip į priešą, kuris nenori leisti, trukdo ir t.t., bet pažiūrėti, ar ji gali tai daryti nepažeisdama lygių teisių.

Kita vertus, juk yra tam tikros tinklalapių skiltys, vietos, nuorodos ir ten jau išties galima pateikti informaciją ir nepažeisti lygybės principo.

S.BUŠKEVIČIUS: Norėčiau patikslinti. Mums derėtų kalbėti apie Dariaus siūlymą ne kaip apie verslo projektą, bet kaip apie idėją Kaunui. Būtent - tai yra idėja Kaunui, o ne Dariaus Gimžausko individualios įmonės reklama. Šiuo atveju jis, būdamas iniciatyvus pilietis, pateikė pasiūlymą, iš kurio išloštų visas Kaunas. Bent jau kaip jis pats teigia - atsirastų lėšų biudžete, be to, jis pats dalį savo pajamų skirtų Laisvės alėjai rekonstruoti ir t.t. Savivaldybė šiuo atveju remia ne asmeninę Dariaus Gimžausko veiklą, bet jo iniciatyvą, naudingą Kauno miestui.

Ir, be abejo, jei atsirastų kita įmonė, kuri sugalvotų ką nors gera Kaunui - maloniai prašom. Bent tiek savivaldybė tikrai gali padaryti. Ji nekviečiama reklamuoti privataus verslo, ji prašoma paviešinti idėją - kaip pagerinti gyvenimą iš biudžeto surinkimo Kaunui.

R.VAIČIULYTĖ: Galbūt palikime šį konkretų pavyzdį nušalėje ir pereikime prie pačios problemos. Labai gerai žinome, kad dažnai piliečiai skundžiasi, jog nesusikalba su vietos valdžia. Gerbiama Roma, jūs, kaip Savivaldybių asociacijos atsto-

mentus pateikia vokeliuose. Man pačiam patiko Dariaus idėja - aš jos nenustūmiau. Nes laikams požiūriu, kad apskritai bet kokia idėja yra gera, tik reikia ją atidžiai išnagrinėti, o jeigu ji teikia vilčių - pamėginti ją ir įgyvendinti. Suvienijus jėgas mums pavyks pasiekti tiek, kad jau rugsėjo mėnesį savivaldybės salėje bus rengiamas Dariaus idėjos pristatymas kauniečiams, ir aš tikiuosi, kad šią idėją pavyks įgyvendinti. **R.MALINAUSKAS:** Jau devyneri metai aš užimu mero postą, tačiau esu atėjęs iš verslo, todėl viską puikiai suprantu. Gaila, kad tokie aktyvūs žmonės, kurie neranda vietos Kaune, neatvažiuoja į Druskininkus su savo pasiūlymais. Manau, kad mes ten viską kur kas greičiau suorganizuotume. Tačiau aš norėčiau šiek tiek aiškumo - kokių konkrečių klausimų jūs, Dariau, kreipėtis į Kauno savivaldybę? Ko konkrečiai norėjote iš tos savivaldybės, ką ji turėjo padaryti ir ko nepadarė? **D.GIMŽAUSKAS:** Kaip ir minėjau, aš neprašau iš savivaldybės

Dariusas GIMŽAUSKAS
Zalgirietis

Stasys BUŠKEVIČIUS
Svečias

Ričardas MALINAUSKAS
Svečias

Roma ŽAKAITIENĖ
Svečias

➤ Visos iniciatyvos tampa nepriimtinos, kai jos prideda papildomo darbo

➤ Greičiausiai įgyvendinamos tik tos idėjos, kurių argumentai pateikiami vokeliuose

➤ Atėjęs iš verslo į mero postą, aš susidūriau su problemomis, kurių net neišsivaizdavau

➤ Jeigu vieno neišgirdo, tai nereikia, kad valdžia negirdi. Susikalbėjimo raktelis - pati bendruomenė

R.MALINAUSKAS: Problemos yra šiek tiek kitokios. Kai aš buvau versle, džiaugiausi, kad nesupratau, kam reikalingas meras ir dauguma savivaldybės specialistų. Atėjęs iš verslo į mero postą, aš įsivaizdavau, kad versiu kalmus. Jei ne savaitėmis, tai mėnesiais. Deja, atsėdėjęs į tą kėdę, susidūriau su tokiomis problemomis, kurių net neišsivaizdavau.

Pirmiausia tai visas reglamentavimas, numatytas įstatymuose. Pasirodė, kad gali išspręsti versle per dvi tris dienas, deja, čia sprendžiama visai kitaip. Aišku, būna biurokratijos ir kai kuriose įmonėse, bet savivaldoje dauguma biurokratijos atsiranda ne dėl to, kad mes jos norime patys.

Aš labai dažnai sakau, kad tiek savivaldoje, tiek kituose valdžios lygmenyse reikia daugiau įgaliojimų duoti asmenybėms. Aišku, paliekat ir atsakomybę už veiksmus.

R.VAIČIULYTĖ: Trumpai apibendrinti viską būtų galima taip: viena pusė sako, kad vietos valdžia negirdi savo žmonių, o kita sako, kad išgirsti tuos savus piliečius dažnai sutrukdė įstatymai, reglamentai ir visos biurokratinės procedūros.

Toks klausimas visiems: ką daryti paprastam žmogui? Kaip priversti valdžią suklusti? Kas yra tas raktelis, kurį pasukus būtų galima abiem pusėms susikalbėti?

R.ŽAKAITIENĖ: Šaukštas deguto gali visą didžiulę statinę medaus sugadinti. Susikalbėjimo yra pakankamai daug. Jeigu šimtą žmonių išgirdo, o vieno neišgirdo, tai nereikia, kad valdžia nieko negirdi. Noriu pasakyti, kad raktelis yra pati bendruomenė, patys žmonės, jų aktyvumas. Jokio kito raktelio niekur nerasiame.

Galiu pateikti vieną pavyzdį, kai bendruomenė suvaidino būtent tokį vaidmenį. Jeigu atsimentate, buvo tokia situacija, kai rajonuose buvo pradėtos uždarninti ligoninės. Radviliškio rajono savivaldybės taryba nusprendė, kad Baisogalai nereikalinga slaugos ligoninė. Nepaisydama žmonių skaičiaus, valdžia mąstė, kad baisogaliskiai gali važiuoti į Radviliškį ir gydytis miesto ligoninėje. Tačiau baisogaliskiai susidėję nusipirko pastatą miestelio centre ir įkūrė puikią slaugos ligoninę, kurios paslaugas apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo. Taigi jokia taryba, jokie vietiniai politikai nepakeitė

situacijos - toks buvo pačių piliečių sprendimas.

Taigi nuo žmonių aktyvumo, nuo jų pačių noro įgyvendinti idėjas, kurios jiems yra svarbios, ir priklauso tas auksinis raktelis.

Edmundas GALVANAUSKAS, verslininkas iš Kauno: Jūs daug šiandien kalbėjote apie įstatymus, reglamentus, kurie trukdo dirbti įstatymų pataisų ir nereikalauja, kad jas priimtų Seimas? Juk žmonės ir verslas juos palaikytų. Sakykite, ką apskritai daro ta jūsų asociacija?

R.MALINAUSKAS: Savivaldybių asociacija - tai institucija, sukurta specialiu įstatymu ir atstovaujanti visoms šalies savivaldybėms. Jeigu, pavyzdžiui, jūs kreipitės į asociaciją su prašymu pabarti vieną ar kitą savivaldybės, bet iš negalėsime padaryti, nes joje visi esame lygūs partneriai.

Bet jūs esate visiškai neteisingai sakydamas, kad Lietuvos savivaldybių asociacija Lietuikia pasiūlymų keisti įstatymus. Mes teikiame pataisus praktiškai 99,9 proc. įstatymų, kurie kaip nors susiję su savivalda. Deja, labai dažnai leidžiamoji valdžia pasielgia priešingai, nei mes siūlome. Mes, savivalda, prašome juos nusileisti ant žemės ir palengvinti praktiką, bet labai dažnai primami priešingi sprendimai. Galiu tai įrodyti įvairiais įstatymais - pradedant šilumos ir baigiant energetikos, rinkimų. Reikia pasakyti, kad šiuo požiūriu apskritai trūksta susiklausymo tarp valdžios.

E.GALVANAUSKAS: Ar priartumėte nuomonei, kad vis dėlto tautoje turėtų būti ne partiniai savivaldos rinkimai, o merai turėtų būti renkami tiesiogiai? Nes dabar kiekvienas meras yra partijos narys ir ky-la dar vienas elementarus klausimas - kodėl jie per partijas neinicijuoja įstatymų, palengvinančių darbą ir susikalbėjimą su žmonėmis, pakeitimų? Juk merai dažniausiai būna valdančiųjų partijų atstovai.

R.MALINAUSKAS: Merai nebūtinai yra valdančiųjų partijų atstovai, būna ir nepartiniai. Tačiau jei kalbame apie tiesioginius merų rinkimus, taip, visais savivaldos lygmenimis pasisakyta būtent už tokius rinkimus. Tik antras svarbus klausimas turi būti - kokios

funkcijos bus suteiktos merui? Nes mes galime rinkti merą tiesiogiai, bet padaryti iš jo klouną. O rezultato tai jokio nebus.

Įsivaizduokite, meras renkamasis tiesiogiai, atsiranda vykdomoji valdžia, bet visi sprendimai atiduodami atstovaujama valdžiai - tarybai. Kas bus? Gerai, jei meras bus panašios pakraipos kaip ir taryba. O jeigu ne? Taryba ir pirmi-ninkas norės įrodyti, kad jie yra protingesni, meras - kad jis. Vieni norės statyti bažnyčia, kiti - mokyklą. Ir galiausiai nieko nebus. Tik kaltinimai vienių kitiems. Ar mums reikia tokio rezultato? Mums reikia, kad vyktų darbas ir susikalbėjimas - kad būtų žmogus, kuris ne tik sprendžia, bet ir atsako už savo sprendimus.

S.BUŠKEVIČIUS: Mano asmeniniu įsitikinimu, tie pakeitimai, kuriais įvedami tiesioginiai merų rinkimai arba nepartinii kandidatų registravimas, galbūt geri, bet iš esmės jie yra tik kosmetiniai. Jie bendros sistemos nekeis. Vis tiek žmonės rinks žmones. Sistema bus ta pati.

O pati esmė - santykis tarp valdžios ir visuomenės. Tiksliau, visuomenės aktyvumas. Jeigu visuomenė nereikalauja iš valdžios konkrečių sprendimų, jeigu nebus tokio bendravimo, reikalavimo, draugiško spaudimo, tai nieko nebus, bet kokia valdžia bus bloga - ar tu rinksi Joną vienaip ar kitaip, juk vis tiek bus tas pats Jonas ir teks jam paklusti.

R.VAIČIULYTĖ: Mes čia daug kalbėjome apie tą valdžios ir žmonių nesuskalbėjimą. Ir vis dėlto jūs esate tie žmonės, kurie galite iš esmės situaciją pakeisti. Tad pabaigoje jūsų klausiu - su kokiomis mintimis uždarysite šios salės duris?

D.GIMŽAUSKAS: Aš manau, kad atsirad daugiau tokių žmonių kaip aš, kurie eis į savivaldybes, siūlys savo iniciatyvas ir padės savo miestui. O kuo daugiau tokių žmonių bus, tuo geranoriškiau bus reaguojama į tas mūsų iniciatyvas. Juk paimti pinigų nuo žemės, kur jie dabar guli ir yra nereikalingi, - didelis šansas.

R.MALINAUSKAS: Aš palinkėčiau žmonėms retkarčiais per rinkimus pasirinkti tuos valdžios atstovus, kurie dirba ir atstovauja bendruomenės bei laukia tų, kurie ateina su iniciatyvomis. Sau linkėčiau, kad kabineto duris varstytų žmonės su realiomis iniciatyvomis, su galimybėmis jas vykdyti ir kad, duok Dieve, jų būtų daugiau.

R.ŽAKAITIENĖ: Aš manau, kad Vietos savivaldos įstatymo pataisais, kurios numato ne tik bendrijas, bet ir įvairius kitokius piliečių atstovavimo būdus, irgi yra pliusas įgyvendinant bendruomenės interesus. Norisi tik kad pačios bendruomenės ir žmonės būtų aktyvūs.

S.BUŠKEVIČIUS: Sakydamas, kad apskritai nėra susikalbėjimo tarp žmonių ir valdžios, aš to nesuabsoluitinu. Aš tik paminėjau kelis atvejus, kai išties buvo nesuskalbama. Aš suprantu gerbiamą R.Malinauską, kad dažnai ir įstatymai užkerta kelią, ir pačios iniciatyvos kartais būna neologiškos. Bet šįkart aš kalbėjau būtent apie tas sveikas, geras, nieko miestui nekainuojančias ir nekenkiančias iniciatyvas, kurios juridiskai ir teisiškai gali būti įgyvendintos, tačiau dėl to, sakykim, politikų ir biurokratų sluoksniu nepaslinkumo, neruo kažką daryti jos tiesiog gula į stalčius ir ten numiršta. Reikia tikėtis, kad geros iniciatyvos ateityje bus pamatuos abiejų pusių ir maloniai laukiamos visur.

30 -ąją Liepos

1988 m. įkurta Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

1994 m. Lietuvos hidrometeorologijos centras Pakruojyje užfiksavo Lietuvos karščio rekordą - 39 laipsnius.

1999 m. prezidentas Valdas Adamkus kartu su kitų šalių prezidentais, ministrais pirmininkais, kancleriais dalyvavo Pietryčių Europos stabilumo pakto inauguracijoje Sarajeve.

2001 m. Seimas ratifikavo Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės susitarimą dėl bendradarbiavimo gynybos srityje.

31 -ąją Liepos

1991 m. sovietų omonininkai užpuolė Medininkų pasienio kontrolės postą ir nužudė ten budinčius pareigūnus Mindaugą Balavaką, Algimantą Juozaką, Algirdą Kazlauską, Juozą Janonį, Antaną Musteikį, Stanislovą Orliavičių, Ričardą Rubavičių, sunkiai sužeidė muitininką Tomą Šerną.

1992 m. Lietuvoje viešėjo Danijos karalienė Margaretė II.

1 -ąją Rugpjūčio

1252 m. Mėmelburgui, dabartinei Klaipėdai, pirmajam iš Lietuvos miestų suteikta savivaldos teisė.

1520 m. Krokovoje gimė Žygimantas Augustas, Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius.

1917 m. vyko Vilniaus konferencija, joje išrinkta 20 asmenų Lietuvos Taryba.

1922 m. Steigiamasis Seimas priėmė pirmąją nuolatinę Lietuvos Konstituciją.

2 -ąją Rugpjūčio

1915 m. gimė teisininkas, karys savanoris, vienas Birželio sukilimo 1940-aisiais organizatorių Mykolas Naujokaitis.

1959 m. kopdamas į Dich Tau viršūnę Kaukaze žuvo alpinistas Gediminas Akstinas. Jo vardu pavadinta viena iš Tian Šanio kalnagūbrio viršūnių, kurios aukštis - 4250 metrų.

1993 m. darbą pradėjo Lietuvos Konstitucinis Teismas, tu pačių metų kovą suformuotas iš 9 teisėjų.

3 -iąją Rugpjūčio

1886 m. mirė Lietuvos didikas, lelijos herbo grafas bajoras Mykolas Tiškevičius Logoiskis III.

1940 m. Maskvoje teisiškai įformintas LTSR priėmimas į TSRS sudėtį.

2003 m. Telšiuose atidarytas apskrities Turizmo informacijos centras. Jis įkurtas Rietavo, Plungės, Mažeikių ir Telšių merų susitarimu.

4 -ąją Rugpjūčio

1873 m. gimė kunigas Alfonsas Petruelis, Vasario 16-osios Akto signataras.

1998 m. Lietuva kartu su kitomis 12 Europos valstybių prisijungė prie naujojo Europos Sąjungos ginklų eksporto kodekso, kuris įpareigoja laikytis moralės normų parduodant karinę įrangą.

2003 m. 45 Alytaus kunigaikštienės Birutės motorizovotojo pėstininkų bataliono kariai išlydėti į taikos palaikymo misiją Irake.

5 -ąją Rugpjūčio

1811 m. po Prūsijos karalienės Luizos mirties už jos skirtas lėšas Prūsijoje atidaryta pirmoji lietuviška mokytojų seminarija.

1941 m. Laikinosios Vyriausybės darbą nutraukė vokiečių okupacinė valdžia.

1995 m. Kaune baigėsi penktosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės.

1999 m. Lietuvos delegacija Ulan Udeje ir Irkutske (Rusija) dalyvavo didžiosios lietuvių tremties penkiasdešimtmečio minėjimuose.

ŽALGIRIS

Nr. 21

Kaip atsikratyti menkavertiškumo ir nepasitikėjimo savimi bei valstybe, ką daryti, kad jaustumės orūs jos piliečiai ir didžiuliam savo valstybei bei Tėvynei, kad ir kur būtume, kad ir kur jai atstovautume. Šįkart ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDĖJIMO manijėlo teiginiai virto klausimais V.GRIGIENĖ.

- Mūsų Valstybė Europos Sąjungoje - Europos tautų sąjungos narė, Jų Valstybė baigia išnykti unitarinės Europos katilė.

- Tikrai nemanau ir nesinorėtų galvoti, kad mūsų valstybė baigia išnykti ar galbūt išnyks ateityje. Valstybės identiteto išlikimas ir net suklestėjimas priklauso tik nuo mūsų pačių noro ir gebėjimo ją puoselėti, turtinti. Buvimas Europos Sąjungoje suteikė naujų finansinių ir geografinių galimybių išryškinti mūsų šalies gamtos grožį, istorinę praeitį, tradicijų autentiškumą ir turtingumą, piliečių talentus. Tik mums patiems reikia norėti ir gebėti tuo pasinaudoti, spėti panaudoti finansinius resursus. Patys kitomis akimis pažvelkime į savo tėvynės įvairiapusių turtus ir stenkimės juos visokeriopai paeksponuoti tiek šalies viduje, tiek svetur išvykę.

- Mūsų Valstybėje vyraujanti jėga būtų vidurinė klasė, Jų Valstybėje viskas atiduodama monopoliniams klanam.

- Silpnos vidurinės klasės susiformavimą lėmė tiek objektyvios, tiek ir subjektyvios priežastys. Taip jau istoriškai susiklostė, kad posovietiniu laikotarpiu legaliai ar ne visai legaliai buvo privatizuota didžioji valstybinio turto dalis, ir sovietmečiu santykinai vienaly-

SU ŽALGIRIU - UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio "Respublika" priedas

V. Grigienė: Mano Valstybę kurtų asmenybės

"Norėtusi, kad skirtumo tarp valdžios ir piliečių visai nebūtų, nes LIETUVOS VALSTYBĖ yra vienintelė ir nedaloma visiems mums, tai protėvių, mūsų laikotarpio ir ateinančių kartų ŽEMĖ. Jos gerovei turime atiduoti fizines ir intelektualines jėgas, kūrybinę energiją. Tai mūsų prigimtinė pareiga ir priedermė," - sako gydytoja, Panevėžio slaugos ir palaikomojo gydymo ligoninės direktorė Violeta Grigienė.

tė visuomenė diferencijavosi, atsirado socialinė atskirtis. Tai įveikti sunku, nes buvo negerovės verslo starto sąlygos. Ne visi žmonės yra vienodai iniciatyvūs ir verslūs, nemaža visuomenės dalis gali dirbti intelektualinį darbą ar paslaugų sektoriuje, kur darbo užmokesčiai nulėmė ekonominio šalies potencialo, todėl takoskyra metams bėgant didėjo. Neabejotinai negatyvų poveikį padarė dalies politikų, valstybės tarnautojų godulys, atsakomybės ir sąžinės stoka. Šie broožai sudarė sąlygas korupcijai įsigalėti. Pasipriešinti toms negerovėms pilietinė visuomenė per silpna. Tikiu, kad piliečiai pamažu suvoks savo teises, įgis galių ir gebės pareikalauti atsakomybės ir atskaitomybės iš valdžios atstovų.

- Mūsų Valstybėje brangus būtų kiekvienas pilietis, Jų Valstybėje piliečiai yra pigi darbo jėga, kuri galiausiai priversta emigruoti.

- Dabartinėje valstybėje pilietis branginamas pagal turimas ekonomines galimybes, kurios yra ribotos. Finansinių išteklių ribotumą lemia ir pačių piliečių abejingas požiūris į valstybę, asmeniniu pragmatizmu, netgi egoizmu persunktas požiūris į savo pilietinę pareigą. Ne gėda nemokėti mokesčių, demonstruoti nepagarbą valstybinėms institucijoms ir jų reglamentuotai tvarkai. Valstybė daugybei žmonių, deja, iki šiol asocijuojasi su neišsėmiamu aruodu, skirtu jų poreikiams tenkinti. Mes vis dar sunkiai keičiame savo ydingą mąstyseną, kad prieš paimant reikia nemažai įdėti. O emigracijos mastus lemia daugybė socialinių, politinių ir psichologinių aspektų, noras tomis pačiomis darbo sąnaudomis gauti greitesnę ekonominę naudą.

- Mūsų Valstybė neišsivaizduojama be nacionalinės bankininkystės, Jų Valstybė neišsivaizduojama turinti nacionalinę bankininkystę.

- Mes dažnai linkę kaltinti kitus už mūsų asmenines nesėkmes, bet retrospektyviai peržvelgę nacionalinės bankininkystės vystymosi istoriją turime prisipažinti, kad patys savo neteisėtais veiksmais ar noru greitai pralobti, kompetencijos stoka ir kt. veiksniais lėmėme tokią eigą. Valstybės kūrimosi laiko-

tarpiu paskubomis susikūrusių bankų griūtis išbalansavo šalies finansų sistemą, pakirto piliečių, kaip potencialių klientų, pasitikėjimą, todėl visai natūralu ir ekonomiškai dėsninga, kad rinką užkariavo solidūs ir finansiskai galintys greitimų Skandinavijos šalių bankai. Reikia pripažinti, kad tai tik pagyvino ekonominį mūsų šalies gyvenimą, įnešė naujoviškumo į paslaugų sektorių, todėl nevertėtų užsiimti nereikalinga saviplaka, reikia priimti gyvenimo realijas per pozityvumo priznę ir gebėti pasinaudoti sistemos teikiamomis galimybėmis tobulėti patiems.

- Mūsų Valstybės teismai žmonės pasitikėjimą lėmė tai, kad naujos sistemos kūrimas negali nuo pat pradžių būti idealus, viskam būtina nuolatinė kaita ir tobulinimas. Be to, trečiosios valdžios kūrėjai, norėdami užimti deramą vietą šalia įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios, stengėsi sukurti labai jau uždara ir nekontroliuojamą sistemą, jos atstovams turinčią didelį garantijų, užtikrinančių kuo didesnę nepriklausomybę. Bet pernelyg uždara sistema, bandanti atsikratyti kontrolės iš išorės, deformuojasi ir pasidaro nelanksti. Užtuot prisitaikiusi prie visuomenės pokyčių, ima stabdyti progresyviuosius poslinkius. Prie pačios sistemos netobulumo dar prisidėjo negatyvus žmogiskasis faktorius - tiek pačių teisininkų, tiek ir piliečių, sąveikaujančių su ja. Dabar prireiks milžiniškų pastangų susiformavusiems stereotipams pakeisti.

- Teismų sistemos ydas ir sumenkusį žmonių pasitikėjimą lėmė tai, kad naujos sistemos kūrimas negali nuo pat pradžių būti idealus, viskam būtina nuolatinė kaita ir tobulinimas. Be to, trečiosios valdžios kūrėjai, norėdami užimti deramą vietą šalia įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžios, stengėsi sukurti labai jau uždara ir nekontroliuojamą sistemą, jos atstovams turinčią didelį garantijų, užtikrinančių kuo didesnę nepriklausomybę. Bet pernelyg uždara sistema, bandanti atsikratyti kontrolės iš išorės, deformuojasi ir pasidaro nelanksti. Užtuot prisitaikiusi prie visuomenės pokyčių, ima stabdyti progresyviuosius poslinkius. Prie pačios sistemos netobulumo dar prisidėjo negatyvus žmogiskasis faktorius - tiek pačių teisininkų, tiek ir piliečių, sąveikaujančių su ja. Dabar prireiks milžiniškų pastangų susiformavusiems stereotipams pakeisti.

- Mūsų Valstybėje dar Ignalinos atominė elektrinė neuždaryta, Jų Valstybė lengvai atsisako šio gyvybiškai svarbaus Lietuvai objekto, ir tas žingsnis pakels elektros kainą kelis kartus.

- Mes niekadoms neuždarytume šiuolaikškos, saugios, efektyviai dirbančios, nepriklausomos nuo Rusijos energetinės sistemos, patenkinančios mūsų valstybės energetinius poreikius, o pertekline elektros energija aprėpiančios gretimas šalis atominės elektrinės.

- O kokia būtų Jūsų PAČIOS Valstybė? Kuo ji skirtųsi nuo Jų valstybės?

- Mano valstybės idealas - tai demokratinė parlamentinė respublika, kurią valdo maksimaliai atsakingos valdžios, turinčios aiškiai apibrėžtas galias, atsakingas savo piliečiams. Tiek valdžios atstovai, tiek piliečiai yra kūrybiškos, sąžiningos ir garbingos asmenybės, mylinčios savo gimtąjį kraštą, turinčios viziją ir žinančios, gebančios, kaip tai padaryti, nuolat jaučiančios pareigą ateinančioms kartoms.

Bet Ignalinos atominė elektrinė yra nesaugi, nemoderni, galinga, glaudžiai susieta su buvia sovietine energetine sistema, be to, mūsų valstybė, stodama į Europos Sąjungą, prisiėmė įsipareigojimus ją uždaryti ir tam procesui vykdyti gavo daugybę finansinių lėšų. Ar alternatyva galima? Vienareikšmiškai manau, kad ne. Problema ta, kad buvusi valdžia negebėjo laiku atlikti pasiruošimo darbų ir rasti kuo efektyvesnių būdų elektros energijos kainų pakėlimui minimizuoti. Todėl būtina pareikalauti atsakomybės iš minėtų asmenų, įvardijant viešai konkrečias personas, atsakingas už nenuveiktus darbus.

- Mūsų Valstybėje dar Ignalinos atominė elektrinė neuždaryta, Jų Valstybė lengvai atsisako šio gyvybiškai svarbaus Lietuvai objekto, ir tas žingsnis pakels elektros kainą kelis kartus.

- Mes niekadoms neuždarytume šiuolaikškos, saugios, efektyviai dirbančios, nepriklausomos nuo Rusijos energetinės sistemos, patenkinančios mūsų valstybės energetinius poreikius, o pertekline elektros energija aprėpiančios gretimas šalis atominės elektrinės.

- O kokia būtų Jūsų PAČIOS Valstybė? Kuo ji skirtųsi nuo Jų valstybės?

- Mano valstybės idealas - tai demokratinė parlamentinė respublika, kurią valdo maksimaliai atsakingos valdžios, turinčios aiškiai apibrėžtas galias, atsakingas savo piliečiams. Tiek valdžios atstovai, tiek piliečiai yra kūrybiškos, sąžiningos ir garbingos asmenybės, mylinčios savo gimtąjį kraštą, turinčios viziją ir žinančios, gebančios, kaip tai padaryti, nuolat jaučiančios pareigą ateinančioms kartoms.

- O kokia būtų Jūsų PAČIOS Valstybė? Kuo ji skirtųsi nuo Jų valstybės?

- Mano valstybės idealas - tai demokratinė parlamentinė respublika, kurią valdo maksimaliai atsakingos valdžios, turinčios aiškiai apibrėžtas galias, atsakingas savo piliečiams. Tiek valdžios atstovai, tiek piliečiai yra kūrybiškos, sąžiningos ir garbingos asmenybės, mylinčios savo gimtąjį kraštą, turinčios viziją ir žinančios, gebančios, kaip tai padaryti, nuolat jaučiančios pareigą ateinančioms kartoms.

- O kokia būtų Jūsų PAČIOS Valstybė? Kuo ji skirtųsi nuo Jų valstybės?

- Mano valstybės idealas - tai demokratinė parlamentinė respublika, kurią valdo maksimaliai atsakingos valdžios, turinčios aiškiai apibrėžtas galias, atsakingas savo piliečiams. Tiek valdžios atstovai, tiek piliečiai yra kūrybiškos, sąžiningos ir garbingos asmenybės, mylinčios savo gimtąjį kraštą, turinčios viziją ir žinančios, gebančios, kaip tai padaryti, nuolat jaučiančios pareigą ateinančioms kartoms.

Kalbino Genė SILICKIENĖ